

Nr 18.

Av herr Utbult m. fl., om anskaffande av ett statligt undersökningsfartyg av fiskebåtstyp.

Det svenska fiskeriväsendet disponerar för närvarande över två fartyg, nämligen statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfisket, »Skagerak», och statens undersökningsfartyg för fiskerid administrationen, »Eystrasalt».

»Skagerak», som numera är underställt fiskeristyrelsen, skall enligt Kungl. Maj:ts föreskrifter under vintermånaderna huvudsakligen användas för sillrekognosceringar och undersökningar rörande sillen, ävensom för lämnande av hjälp åt fiskare genom isbrytning och bogsering genom is liksom annan erforderlig assistans. Under övriga delen av året användes »Skagerak» för hydrografisk-biologiska undersökningar i de Sverige omgivande haven liksom för andra vetenskapliga eller praktiska undersökningar av betydelse för fiskerinäringen. Slutligen har fartyget också vissa tillsyns- och bevakningsuppgifter.

Givetvis är detta »Skageraks» arbete av stor betydelse för det svenska havsfisket, och alldeles särskilt gäller detta sillrekognosceringen och isbrytningen vintertid. Även för den svenska insatsen i det internationella arbetet på havsforskningens och fiskeriundersökningens område utgör »Skagerak» en värdefull tillgång. Utöver fartygets nuvarande arbetsuppgifter skulle det för övrigt vara önskvärt, om det sommartid kunde stationeras vid Island för att bringa de svenska sillfiskarna där en mycket behövlig assistans i fråga om såväl bevaknings- som andra uppgifter.

Under det sålunda »Skagerak» väl fyller en rad uppgifter i fiskerinäringens tjänst och som nämnts skulle vara behövt även för andra uppgifter, finnes det ett stort och viktigt område, för vilket fartyget icke lämpar sig. Detta gäller fiskeritekniska undersökningar av olika slag. »Skagerak» skiljer sig ju i fråga om storlek och byggnad så helt från fiskebåtarna, att det i ett flertal fall icke är möjligt att använda fartyget för fiskeritekniska prov.

Detsamma gäller om det andra undersökningsfartyget, »Eystrasalt». Detta är liksom »Skagerak» underställt fiskeristyrelsen och användes huvudsakligen för fiskeribiologiska, hydrografiska och fiskeritekniska undersökningar inom östersjöområdet. Särskilt när det gäller motorstyrkan men även i fråga om den tekniska utrustningen ligger emellertid »Eystrasalt» så långt efter den moderna delen av vår havsfiskeflotta, att fartyget icke är användbart för den undersökningsverksamhet rörande förbättringar av fiskeritekniken, som det här är fråga om. Däremot synes »Eystrasalt» väl fylla en motsvarande uppgift inom östersjöområdet. På senare år har fartyget för övrigt

huvudsakligen för strömmingsfiskets vidkommande ställts inför så stora uppgifter, att fråga är om det kan medhinna desamma. Även om »Eystrasalt» hade varit det lämpliga fartyget, hade det därför ej kunnat frigöras för de fiskeritekhniska undersökningar, som det här är fråga om.

Vad som är behöfligt är ett fartyg av samma storlek, byggnad och motorstyrka som våra modernaste fiskebåtar och med en utrustning som står på toppen av vad som står att få. Den ståtliga utveckling, som det svenska fisket undergått under de senaste femtio åren, har huvudsakligen burits upp av en rad föregångsmän inom kåren. Detta har skett med stora uppoffringar för den enskilde fiskaren i fråga om såväl tid som kostnader. Man kan icke begära, att på detta sätt enskilda skola offra sig för det allmännas bästa. Man vågar ej heller antaga, att i den allt hårdare internationella konkurrensen på det fiskeritekhniska området Sverige skall kunna hävda sin hittillsvarande förstarangsställning utan det stöd som ett statligt bekostat undersökningsfartyg av fiskebåtstyp innebär.

Det kan nämnas, att i Danmark staten låtit bygga ett hypermodernt fiskefartyg, utrustat på sådant sätt, att det ligger ett gott stycke före den danska fiskeflottan i utvecklingen. Detta fartyg är klart att tagas i bruk under den närmaste tiden och får till uppgift att utföra undersökningar på det fiskeritekhniska området rörande såväl båt- som redskapsmaterialet. Bl. a. kommer man att taga upp till prövning från fiskare framkomna förslag till förbättringar av olika slag.

I Norge har nyligen byggts ett nytt fiskeforskningsfartyg av fiskebåtstyp, avsett för undersökningar såväl i fjordarna som i de omgivande havsområdena.

Det synes oss vara hög tid på att även Sverige erhåller ett dylikt undersökningsfartyg. Man riskerar annars, att Sverige i den hårda internationella konkurrensen icke kan följa utvecklingen i samma takt som t. ex. fiskarna i våra båda ovannämnda grannländer. De svenska statsmakterna ha särskilt på senare år visat stort intresse för forsknings- och undersökningsarbetet inom en rad näringar, t. ex. jordbruk och skogsindustri, och häri investerat betydande belopp. Det synes oss, som om också fisket kunde ha anspråk på stöd i arbetet på en fortsatt utveckling. Det rör sig ju här om en näring, vars produktion till stor del går på export och som därför måste följa utvecklingen i främsta ledet. Det förefaller, som om näringen i dag befinner sig i ett viktigt utvecklingsskede såväl i fråga om den tekniska utrustningen på båtarna som beträffande metoden med s. k. flyttrålar, ställbara på önskat djup. Mycket återstår här att göra.

Ett dylikt av staten bekostat fartyg av fiskebåtstyp skulle kunna erhålla arbetsuppgifter även utanför det här nämnda huvudområdet. I detta sammanhang kan sålunda pekats på att fiskare i södra Sverige nyligen i skrivelse till regeringen anhållit om skydd för laxfiskeflottan i sydöstra delen av Östersjön under mars—maj månader. Närmast har man därvid tänkt sig ett mindre örlogsfartyg för att förekomma att svenska fiskare bli utsatta för olagliga prejningar men även för assistans vid sjukdomsfall, för uppehållan-

de av radioförbindelse med hemorten och försäljningsplatserna med angivande av positionsuppgifter o. d. En dylik uppgift skulle säkerligen bättre fyllas av det här föreslagna undersökningsfartyget än av ett örlogsfartyg. Även i andra fall torde behov av bevakning och assistans bäst kunna fyllas av ett statligt fartyg av fiskebåtstyp.

Det här anförda synes oss tala för att man går i författning om att bygga ett nytt undersökningsfartyg av samma typ som våra modernaste fiskebåtar och med bästa möjliga tekniska utrustning. Närmast bör utredas frågan om fartygets storlek, motorstyrka och lämpliga utrustning liksom om kostnaderna för anskaffandet av ett dylikt fartyg och för dess drift. Denna undersökning kunde lämpligen företagas av kungl. fiskeristyrelsen.

Under åberopande av det anförda hemställa vi,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t begära utredning genom kungl. fiskeristyrelsen av frågan om anskaffandet av ett statligt undersökningsfartyg av fiskebåtstyp samt att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga de förslag, till vilka utredningen må föranleda.

Stockholm den 16 januari 1950.

Birger Utbult.

Wald. Svensson.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Johan Ahlsten.

Olaus Nyberg.

Edvin Jacobsson,
Igelsbo.